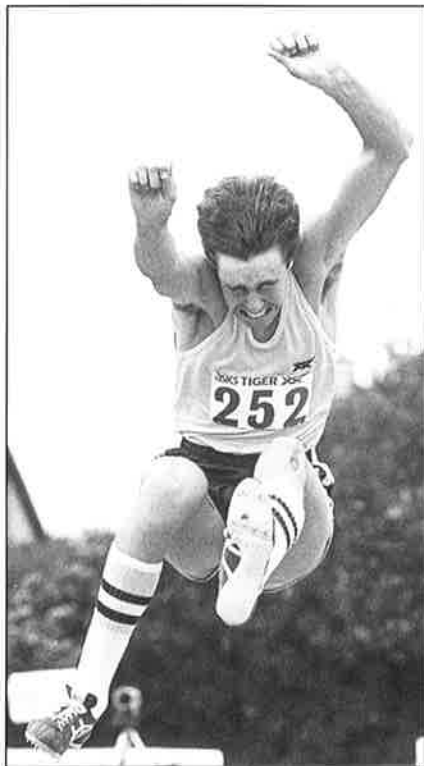

Veel indoorsuccessen

In 1984 begon indoorvictorie

De tweede plaats van Klaas Lok op de 3000 meter (7.57,9) bij de Europese indoorkampioenschappen van 1980 in Sindelfingen kreeg na een aantal jaren een vervolg door een reeks van aansprekende resultaten. Het begon bij de EK van 1984 in Göteborg met de tweede plaats op de 1500 meter voor Elly van Hulst in 4.11,9 en de derde op de 60 meter in 7,23 voor Nelli Cooman. Voor beiden zouden nog vele indoorsuccessen volgen.

Als voorloper van de latere WK's werden in 1985 in Parijs de eerste Wereld Indoor Spelen gehouden, met al direct de eerste plaats voor Elly van Hulst op de 1500 meter (4.11,41). In dat jaar vond ook de EK-indoor plaats in Athene. Nelli Cooman verraste daar iedereen door met een miraculeus snelle start de 60 meter te winnen in 7,10 seconden, de op twee na beste tijd ooit en 0,03 seconde te snel voor

Emiel Mellaard als eerste over 8 meter

vijfvoudige kampioene Marlies Göhr uit de DDR. Het betekende het eerste goud in zestien jaar Nederlandse indoorhistorie. Ook Els Vader ging met een medaille naar huis. Zij werd derde op de 200 meter (23,64).

Opnieuw successen bij het EK van 1986 in Madrid. De 23ste februari werd een historische dag, want Nelli Cooman behaalde haar tweede Europese titel op de 60 meter in de wereldrecordtijd van 7,00. Han Kulker reikte in Madrid naar de derde plaats op de 1500 meter in 3.46,46. In Liévin werd in 1987 EK geschiedenis geschreven met drie gouden en een zilveren medaille voor Nederland. Het eerste goud was voor Rob Druppers op de 800 meter (1.48,13). Han Kulker volgde op de 1500 meter (3.44,79). Nelli Cooman behaalde in een fraaie 7,01 voor de derde maal de Europese titel op de 60 meter. Elly van Hulst pakte de tweede plaats op de 3000 meter in de nationale recordtijd van 8.51,40. Na de euforie van Liévin bleef in datzelfde jaar bij de eerste wereldkampioenschappen in Indianapolis de oogst voor Nederland beperkt tot goud voor Nelli Cooman op de 60 meter, met een tijd van 7,08. De opnieuw verrassend constante Han Kulker behaalde brons op de 1500 meter in de nationale recordtijd van 3.39,51.

De hoge verwachtingen voor het Europees kampioenschap van Boeda-

pest 1988 kwamen uit. De medaille-oogst was indrukwekkend met driemaal goud en tweemaal zilver. In het medaille-klassement eindigde ons land, na de DDR en de Sovjet-Unie, op de derde plaats. Nelli Cooman werd voor de vierde maal Europees kampioene op de 60 meter in 7,04. De tweede gouden medaille ging naar Elly van Hulst. Zij haalde haar eerste Europese titel binnen op de 3000 meter in de fraaie recordtijd van 8.44,50. De grote verrassing kwam echter van Frans Maas. Hij passeerde voor het eerst in zijn carrière de acht meter en werd met 8,06 meter Europees indoorkampioen. De zilveren medailles waren voor Rob Druppers, die op de 800 meter in 1.49,45 op de streep werd verslagen, en voor Marjan Olyslager, met een nationaal record van 7,92 op de 60 meter horden.

Nederland had in die jaren twee verspringers van formaat. Emiel Mellaard overtrof in 1987 als eerste Nederlandse atleet met 8,02 meter de magische grens van acht meter. Frans Maas sprong elf maal meer dan acht meter. In 1988 bracht hij het nationaal record hinkstapspringen indoor op 16,24 meter.

EK Stuttgart 1986

Met een echte eindsprint flitste Nelli Cooman in 1986 bij het Europees baankampioenschap in Stuttgart als derde over de eindstreep van de 100 meter in 11,08. In het Neckar-stadion liet Han Kulker zien dat je met een tactisch gelopen race sterkere tegenstanders kan verslaan. Prettig voor hem was dat het tempo in de finale van de 1500 meter laag bleef. Bij het ontbranden van de strijd was hij voorin te vinden. Kulker finishte als derde in 3.42,11, voor veel lopers met betere tijden op hun conto. De weer met een blessure kampende Rob Druppers werd op de 800 meter vierde (1.45,53). Die klassering was ook weggelegd voor Emiel Mellaard bij verspringen met 7,91 meter. Zesde plaatsen behaalden Gerard Nijboer op de marathon (2.12.46) en Erik de Bruin bij het discuswerpen (64,52 m). Carla Beurskens werd zevende op de marathon in 2.39,05. Op polshoog eindigde Chris Leeuwenburgh als elfde van de

*Carla Beurskens beste Nederlandse marathonloopster van de 20ste eeuw.
Op de fiets haar toenmalige trainer Carel van Nisselroy*

In 1986 behaalde Carla Beurskens bij de wereldkampioenschappen op de weg in Lissabon de bronzen medaille op de 15 kilometer in 48,36. Zij was veruit de beste Nederlandse marathonloopster van de 20ste eeuw. De op 10 februari 1952 in Tegelen geboren Carla Beurskens werd tweemaal achtereens nationaal kampioene. Zij werd tweede in de klassiekers van New York, Chicago, Boston en Tokio. In achttien jaar tijd won zij achtmaal (!) de marathon van Honolulu. Zij nam aan 36 marathons deel. Vijftien keer kwam zij bij een marathon als eerste over de streep, zevenmaal was zij tweede en vier keer eindigde zij als derde. Haar laatste marathon liep zij in 1997 in Enschede (2.37.21). Met de tijd van 2.26.34 uit 1987 in Tokio staat zij nog steeds eerste op de Nederlandse ranglijst aller tijden (eind 1999). Carla Beurskens behaalde 23 nationale titels.

twaalf finalisten met 5,25 meter.

Rob Druppers en Han Kulker streden een aantal jaren met succes tegen 's werelds beste 800 en 1500 meterlopers. Zij haalden medailles op Europese- en wereldkampioenschappen.

Rob Druppers pakte in 1988 het indoorwereldrecord op de 1000 meter met 2.16,4. De oude houten baan in een tot de laatste plaats bezet Houtrust in Den Haag was de plaats van handeling.

Het tweede WK in Rome 1987

In 1987 kwamen uit 165 landen 1600 atleten en atletes naar Rome om de WK-medailles in 43 disciplines te verdelen.

De experts keken met verbazing naar de prestaties van de Afrikanen die alle loopnummers van 800 meter tot en met de marathon wisten te winnen.

In Nederland hoopte men op een voortzetting van het niveau van 1986 bij het EK van Stuttgart.

Het pakte anders uit. Blessures en conflicten deden sfeer en prestaties geen goed.

Nog voor de WK-baanploeg kon worden samengesteld, trok een aantal toppers zich terug: Gerard Nijboer en Marjan Olyslager door blessures, Els Vader na een knieoperatie, Carla Beurskens door meningsverschillen met de technische leiding en Erik de Bruin, omdat hij zich niet in vorm voelde.

In Rome werd het opnieuw een drama en regen de tegenvallers zich aaneen tot een trieste reeks. Alleen Han Kulker en Elly van Hulst wisten zich aan de algehele malaise te onttrekken door tot finales door te dringen.

Elly van Hulst kwam tot de zesde plaats op de 3000 meter en de negende op de 1500 meter in respectievelijk 8.42,56 en 4.03,63. Met deze prestaties en haar drie nationale records gaf zij blijk niet alleen in indoorwedstrijden te kunnen excelleren.

Han Kulker ging in de finale van de 1500 meter ten onder aan de fenomenale versnelling van Abdi Bile uit Somalië. Hij eindigde als negende in 3.42,16.

Warmerdam... polsstoklegende van Nederlandse komaf

Wij (red. B.K) troffen Cornelius Warmerdam – toen 73 – in 1987 min of meer toevallig bij de viering van '75 jaar IAAF'. Alle nog levende legenden waren uitgenodigd. Warmerdam is de zoon van Nederlandse ouders die kort voor zijn geboorte naar de States waren geëmigreerd. Slechts weinig atleten hebben op polsstokhoogspringen zoveel historie gemaakt als Cornelius Warmerdam. Zijn glansrol is Nederland vrijwel ontgaan, omdat al zijn topprestaties vielen in de Tweede Wereldoorlog. 'Dutch' Warmerdam bracht in zeven etappes met een bamboestok het wereldrecord polshoog van 4,54 op 4,77 meter. Het zevende wereldrecord verbeterde hij op 23 mei 1942 in Modesto. De toeschouwers waren over deze prestatie zo enthousiast, dat zij de lat in stukken braken en deeltjes ervan als souvenir meenamen. Liefst zeventien jaar bleef het wereldrecord in zijn handen. 'Comy' is de laatste wereldrecordhouder uit het bamboe-tijdperk. Zijn opvolgers sprongen weliswaar hoger. Zij gebruikten echter stokken van staal, aluminium of kunststof. Warmerdam werd zevenmaal Amerikaans kampioen. Hij kreeg twee keer de begeerde Sullivan Award. In een UPI-poll in 1955 werd hij gekozen als 's werelds beste atleet aller tijden. In de Hall of Fame staat zijn naam temidden van vele grote kampioenen. Warmerdam was 33 jaar hoofdcoach van het atletiekteam van de Universiteit van Fresno, waar het atletiekstadion naar hem is vernoemd. Het Fresno State Field heet nu 'Warmerdam Field'.

Marjon Wijnsma:
record zevenkamp in 1988

Het monsterverbond van Groningen

Voor de Spelen van Seoul van 1988 bleven na veel gepraat en geschrijf vijftien deelnemers over die begonnen met een trainingskamp in het Japanse Nagano.

Nederland viel niet op. Het beste resultaat kwam op naam van Han Kulker met de zesde plaats op de 1500 meter in 3.37,08, goed voor een Olympisch diploma.

Marjon Wijnsma werd met goede prestaties elfde op de zevenkamp met 6205 punten.

Nelli Cooman ervoer dat voor een 100 meter meer nodig is dan een explosieve start. Zij werd met 11,13 laatste in de halve eindstrijd.

Elly van Hulst behoorde tot de kandidaten voor een medaille op de 3000 meter. Zij miste op het beslissende moment de slag. Zij eindigde als negende (8.43,92). Elly ging, zoals haar trainer Theo Kersten zei, 'de bietenbrug op'. 'Het meest dramatische vind ik nog, 'aldus Elly van Hulst, 'dat veel loopsters vóór mij

geëindigd zijn die ik eerder dit seizoen overal eruit heb gelopen.'

Zij had lange tijd nodig om de klap te verwerken. Ook Marti ten Kate werd negende.

Niet op zijn hoofdnummer, maar op de 10.000 meter met de tijd van 27.50,30. Hij bracht zijn persoonlijk record met ruim 40 seconden omlaag. Hij was zonder ambities aan deze race begonnen. Ten Kate wilde zich alleen maar warmlopen voor de marathon, waarop hij vijftiende werd, twee plaatsen achter Gerard Nijboer.

Erik de Bruin die op z'n eentje vlak voor de Spelen in Seoul arriveerde, kwam met de discus tot de negende plaats (63,06 m).

Van zijn zes pogingen was alleen de eerste geldig. Robert de Wit werd achtste op de tienkamp met 8189 punten. Hans Koeleman miste, na in de halve finale de goede tijd van 8.21,86 te hebben gelopen, net de eindstrijd op de 3000 meter steeple chase.

Marti ten Kate bracht persoonlijk record op de 10 km met 40 seconden omlaag

De heisa rond de 4 x 100 meter van de vrouwenploeg is een apart verhaal. Technisch directeur Arie Kauffman duidde de herrie aan met:

'dat eeuwige geëmmmer, gevoed door de media en de persoonlijke trainers, waarvan ik de indruk had dat zij hun grieven over de hoofden van de atletes uitspeelden.'

Na de Nederlandse kampioenschappen van Groningen kwam alsnog een veelbelovend compromis uit de bus. Wim van der Sluis, de toenmalige secretaris van de Sectie Atletiek Evenementen (SAE), noemde dit 'het monsterverbond van Groningen'. Ondanks de gedane beloften lukte het trainer Toine van den Goolberg niet de ploeg voor Seoul tot een eenheid te smeden. Het op papier sterke kwartet Nelli Cooman, Gretha Tromp, Marjan Olyslager en Els Vader miste in Seoul door onderlinge verdeeldheid toch weer de Olympische finale. Els Vader had een ander afscheid verdiend. Het is sindsdien met de vrouwenestafette nooit meer goed gekomen.

1989 belangrijk jaar

Het voor de tweede maal aan Nederland toegewezen Europees indoorkampioenschap, dit keer van 1989, werd niet alleen kwalitatief maar ook kwantitatief een teleurstelling. Van de ingeschreven 478 deelnemers kwam in Den Haag zo'n kwart niet opdagen. In het gedevalueerde toernooi kwam Nederland met drie gouden, twee zilveren en een bronzen tot een record-oogst aan medailles. Elly van Hulst behaalde in Houtrust de Europese titel op de 3000 meter (9.10,01). Verspringer Emiel Mellaard en sprintster Nelli Cooman deden haar dat na met 8,14 meter en 7,15 seconden. De zilveren medailles waren voor Rob Druppers op de 800 en Han Kulker op de 1500 meter in respectievelijk 1.48,96 en 3.47,57. Frans Maas kreeg brons bij het verspringen (8,11 m). De nieuwe Houtrustbaan (kunststof) had voorgoed zijn naam gevestigd.

Naast de organisatie van de Europese indoorkampioenschappen in het Haagse Houtrust was 1989 ook in andere opzichten een belangrijk jaar. Op het internationale vlak volgden een indoorgala op dezelfde baan, de finale van de Europa Cup meerkamp in Helmond en de West Athletic Games in Sittard. Helaas is het indoorevenement van Den Haag – alle inspanningen van Hens Brabers ten spijt – nooit van de grond gekomen. Groot was het succes bij de meerkampers in Helmond, waar de mannen doordrongen tot de hoogste poule en de vrouwen zich op dat niveau wisten te handhaven. Een ongekende weelde! In hetzelfde jaar werd in ons land het congres van de Europese Atletiek Organisatie (EAA) gehouden. Dit vond plaats in Amsterdam in een voormalige kerk. Het Uniebestuur kreeg veel complimenten over de perfecte organisatie.

De koek was nog niet op. Bij de tweede editie van de wereldkampioenschappen indoor van 1989 in Boedapest liet Elly van Hulst blijken, tot de wereld-elite te behoren. Na een verbeterde strijd met de Britse Liz McColgan behaalde zij op de 3000 meter de titel in de wereld-

recordtijd van 8.33,82. Zij werd tot Sportvrouw van het Jaar gekozen. Het toonaangevende Amerikaanse blad *Track and Field News* beloofde haar met de titel 'indooratlete van het seizoen'. Opnieuw goud in Boedapest voor Nelli Cooman die in 7,05 haar tweede wereldtitel binnenhaalde op de 60 meter, voor de Amerikaanse Gwen Torrence en Merlene Ottey uit Jamaica.

Nog meer indoorsuccessen

In 1990 werd het EK in Glasgow verwerkt. Geen eerste plaats dit keer voor Nelli Cooman op de 60 meter die na nederlagen in het voorseizoen derde werd in 7,14. Elly van Hulst zette haar gouden reeks voort door voor de derde keer in successie de 3000 meter te winnen (8.57,28). Geen andere atlete was het ooit gelukt op dit onderdeel een 'supertrio' te voltooien. Emiel Mellaard dacht bij zijn laatste sprong van 8,08 meter het goud al in handen te hebben, maar de Duitser Dietmar Haaf ging hem met 8,11 meter toch nog voorbij.

De combinatie van EK-indoor en WK-indoor in één seizoen bleek geen succes. Men besloot daarom de kampioenschappen gescheiden om het jaar te verwerken. Bij het WK van 1991 in Sevilla in Spanje kwam een einde aan de in 1985 begonnen reeks Nederlandse indoorsuccessen. Geen enkele medaille kwam in Nederlandse handen.

Erik de Bruin tweede bij EK-Split

Rapport 2000

Ver vooruitkijkend naar de volgende eeuw kwam eind 1989 de KNAU met 'Rapport 2000'. Dit mondde uit in een reeks aanbevelingen, prognoses en doelstellingen. Hoewel de KNAU daarna, als een van de weinige sportbonden, elk jaar in ledental toenam, bleek de in het rapport uitgesproken verwachting van meer dan 100.000 leden bij de eeuwwisseling te optimistisch. Wat wel uitkwam, was de toeneming van het aantal recreatiesporters en veteranen, alsmede de toenemende problematiek voor sporten in teamverband.

Frans Maas niet lang in bezit medaille

In 1990 was het Gradski Stadion van Split in Joegoslavië het toneel van de Europese baankampioenschappen, kort voordat een gruwelijke burgeroorlog dit land in stukken zou rijten. Het enige dat de toeschouwers van de hoog opgelopen politieke spanningen meekregen, was de emotionele ovatie die de Kroatische president Franjo Tudman ten deel viel en de enorme hoeveelheid Kroatische vlaggen.

Elly van Hulst plaatste zich met hangen en wurgen voor de finale van de 3000 meter. Daarin werd een rugblessure die haar al lange tijd parten speelde en die de oorzaak was van een grote trainingsachterstand, haar noodlottig. Bijna twee kilometer bleef zij zich hardnekkig tegen een afgang verzetten. Zij moest uitgeput opgeven. Een trieste afloop voor een atlete die acht maanden eerder nog tot Sportvrouw van het Jaar was uitgeroepen.

Ook Frans Maas zal zich het toernooi in Split lang heugen. Met veel moeite bereikte hij de eindstrijd van het verspringen. In de finale belandde de Zeeuw op de vierde plaats, met acht meter precies. Deze finale kreeg een vervolg. Bij de dopingcontrole viel de Joegoslaaf Bilac door de mand en Frans Maas kreeg maanden later alsnog de bronzen medaille. Niet voor lang, want de IAAF sprak Bilac vrij van dopegebruik en Frans Maas kon de medaille weer inleveren.

Erik de Bruin die zich weer indivi-

Elly van Hulst haalde het Guinnessbook of Records

Wij zullen lang moeten wachten om weer een atlete te ontmoeten die in haar loopbaan zoveel bijeen heeft vergaard als de op 9 juni 1959 in Culemborg geboren Elly van Hulst. Zal ooit in Nederland een atlete opstaan die Elly van Hulst overtreft? Zij werd indoor, outdoor en op de weg liefst 65 maal Nederlands kampioene en verbeterde 39 keer een nationaal record (20 outdoor, 19 indoor) op individuele seniornummers. In 1984 verzamelde zij het record-aantal van negen Nederlandse titels. Zij haalde daarmee het Guinnessbook of Records. Bij haar afscheid op 1 juni 1998 in Hengelo was zij nog steeds in het bezit van zeven Nederlandse records en één wereldrecord.

Zij nam deel aan veertien EK's, zes WK's en twee Olympische Spelen. Elly van Hulst werd driemaal Europees- en twee keer wereldkampioene indoor. Haar eerste nationale (jeugd)titel behaalde zij in 1976 en de laatste in 1995. Ooit begonnen bij De Keien in Uden, verhuisde zij via Kimbria in Maastricht naar Lionitas in Leeuwarden. Bij deze laatste vereniging werd zij opgevangen door Theo Kersten, sportofficier op de luchtmachtbasis bij de Friese hoofdstad. Aan hem heeft Elly van Hulst veel te danken. Theo Kersten ontdekte haar talent. Hij begeleidde haar tot het einde van haar carrière. Sterker nog: zij werden partners en verhuisden naar Portugal. Daar bouwde Elly van Hulst een drukke make-laarspraktijk op. Elly van Hulst was als atlete onvermoeibaar en eerzuchtig. Het kwam meermalen voor dat zij tijdens één kampioensweekend zowel de 800, de 1500 als de 3000 meter won. Als eerste Nederlandse liep zij de 800 meter binnen de twee minuten. Zij brak op de 3000 meter ook als eerste de barrière van negen minuten. Haar grootste triomf vierde zij op 4 maart 1989 bij het WK-indoor in Boedapest. Zij verbeterde daar het wereldrecord op de drie kilometer tot 8.53,82. Goede herinneringen houdt zij ook over aan de befaamde 'Weltklasse' in Zürich. Zij behoorde daar tot de vaste deelnemers. In 1988, aan de vooravond van de Olympische Spelen van Seoul, versloeg zij het Amerikaanse idool Mary Decker, een prestigieus duel. Teleurstellingen bleven haar echter niet bespaard. Zij kreeg door een virusziekte last van inspanningsastma en was daardoor niet meer in staat optimaal te presteren. Haar loopbaan liep via Olympia'48 in Den Haag naar PAC in Rotterdam en eindigde bij de Four Seasons Track Club in Oud-Beijerland.

Door geluidsbarrière

Theo Kersten heeft Elly van Hulst op veel reizen begeleid. Hij was vrijwel altijd aan de zijlijn te vinden om haar te coachen. Door zijn baan op de luchtmachtbasis was dat niet altijd gemakkelijk, maar een enkele maal bood zijn functie hem mogelijkheden. Dat was het geval bij een landenwedstrijd in Noorwegen. Kersten kon zich niet op tijd vrij maken. Hij kreeg echter een lift in een straaljager, die 'toevallig' op de wedstrijddag een oefenvlucht naar Oslo moest maken. Na vijf kwartier vliegen, waarin onderweg de geluidsbarrière werd doorbroken, verscheen Kersten keurig op tijd in het Bislett-stadion.

Verdriet om verscheiden voorzitter

Eindeloos verdriet en feest bleken in 1991 heel dicht bij elkaar te liggen. In de maand dat de Unie met de festiviteiten rond haar 90-jarig bestaan zou beginnen, overleed KNAU-voorzitter en directeur Wim de Beer op 53-jarige leeftijd op 20

Wim de Beer

april aan een ongeneeslijke ziekte. Een maand tevoren had hij nog een feestelijke Unieraadsvergadering geleid. De Beer slaagde in zijn streven om de KNAU om te vormen tot een moderne sportbond, waarin professionele begeleiding een grote rol speelde.

Het ledental ging in zijn periode met sprongen omhoog. Hij gaf de KNAU de rust die nodig was om grote sponsors aan te trekken. Wim de Beer had zitting in het Nederlands Olympisch Comité (NOC). Bovendien was hij zes jaar bestuurslid van de Nederlandse Sport Federatie (NSF). Hij was vanaf 1987 ook bestuurslid van de Europese Atletiek Associatie (EAA). Door zijn buitenlandse contacten telde Nederland weer mee bij het nemen van beslissingen op internationaal niveau. Hij werd postuum tot ere-voorzitter van de KNAU benoemd. De Kolonel Thompson Beker werd vervangen door de Wim de Beer-plaquette die nu als de belangrijkste jaarprijs van de Unie geldt.

Het overlijden van Wim de Beer was voor mij (A.H.) een enorme schok. Het was het einde van een lange vriendschap. Wij hebben samen getraind, ALO bestuurd en veel plezier gehad.

Een half jaar voor zijn dood trouwde hij mij toe nog twee grote wensen te hebben. Een algemeen sportstadion met een A-accommodatie voor atletiek, geschikt voor Wereld- en Europese Kampioenschappen en Ad Paulen als KNAU-voorzitter in jaren (19) te overtreffen. Helaas zijn beide wensen niet in vervulling gegaan. Gelukkig werden zijn vele inspanningen, de Houtrust-indoorhal van de grond te krijgen, wel beloond.

De ontvangst voor relaties in het kader van het 90-jarig bestaan die een paar dagen na de crematie van Wim de Beer plaats zou vinden in Zeist, ging uiteraard niet door. Alle andere evenementen die het 90-jarig bestaan luister zouden bijzetten, bleven wel op de agenda.

duel op de strijd om de EK-titels werd voorbereid, zorgde voor de enige Nederlands medaille. De technisch bijna volmaakt werpende Nederlander had bij discussiëren bij de vierde poging nog de leiding, maar belandde uiteindelijk met 64,46 meter op de tweede plaats, slechts twaalf centimeter van het goud verwijderd.

Het enige Nederlandse record kwam op naam van Ellen van Langen. Met haar 24 jaar was zij internationaal nog groen. Met 1.57,57 liep zij een opzienbarende 800 meter, goed voor de vierde plaats en een Nederlands record. Han Kulker werd zevende op de 1500 meter (3.39,85) en Marti ten Kate achtste op de tien kilometer (28.12,53).

Van slaapkamer tot riant bondsbureau

Op 16 april 1987 ging de eerste paal de grond in voor het bondsbureau aan de Richterslaan 2 in Nieuwegein. Op 10 mei 1988 vond de opening plaats. De staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cul-

tuur (WVC), Dick Dees, deed dat op een ludieke manier. Hij 'stootte' met een kogel als het ware het bondsbureau open. In dit gebouw bevindt zich de KNAU-bibliotheek, waarin ook veel boeken uit de nalatenschap van Jo Moerman zijn opgenomen. Nieuwegein was niet het eerste bondsbureau. Dat ontstond in 1923 ten huize van secretaris Hardeman in de Azaleastraat 5 in Den Haag. Bonds-bureau was wel een groot woord. Hardeman kreeg geen cent voor zijn activiteiten. In het NAU-jaarverslag van 1923 werd de opening als volgt verwoord:

'De belangrijke uitbreiding welke de werkzaamheden hebben ondergaan noopten het bestuur uit te zien naar eenige localiteiten waarin de bondsadministratie geheel kon worden ondergebracht en waardoor tevens de gelegenheid was een vaste kracht aan te stellen, waardoor mede in het drukke seizoen een vlot verloop verzekerd werd en den secretaris-penningmeester een zoo hoog noodigen steun

werd toegevoegd. De talrijke verzoeken waren mede oorzaak, dat spoedige verandering in dit opzicht wenschelijk was. Na eenig zoeken zijn wij er thans in geslaagd voor onzen bond op eenige localiteiten beslag te leggen, welke uitsluitend ten behoeve van de NAU konden worden ingericht en waardoor wij voor het eerst een eigen "home" hebben verkregen. Onnoodig te vermelden dat de inrichting op zeer bescheiden voet geschiedde en weinig kosten met zich mede heeft gebracht.'

Na het terugtreden van Hardeman in 1930 verhuisde het secretariaat enige malen naar het huis van een bestuurder. Het was in de jaren dertig ook gevestigd in het kantoor van administrateur Mulder aan de Stadhouderskade in Amsterdam. Het secretariaat kwam uiteindelijk terecht in de Gravin Beatrixstraat 30 in Gouda, het huis van secretaris-penningmeester Bas Wirtz. Op dit adres werden vanaf 1941 tot 1959 de administratieve werkzaamheden

Het bondsbureau aan de Nachtegaalstraat in Utrecht met als (inzet) directeur en secretaris Gijs Takken in de jaren zeventig

voor de bond verricht. Zijn eerste (part-time) medewerkers waren drie Jannen: Jan Ruygrok, later priester geworden, Jan Ales en Jan Schouten. Ben van Niekerk volgde hen op in 1947. Hij was jaren lang de rechterhand van Wirtz. Van Niekerk begon met een volledige baan. Dit dienstverband bleek op den duur onbetaalbaar, zodat het aantal uren drastisch verminderd moest worden. Nadat in 1954 een rijkssubsidieregeling voor bondsbureaus van kracht was geworden, werd de oude situatie hersteld. Het dienstverband van Ben van Niekerk duurde tot 1966.

Ben van Niekerk over zijn beginperiode:

'Het is wel historisch. Ik deed mijn werk in de slaapkamer van Wirtz. Als ik om halfnegen wilde beginnen, moest ik vaak even wachten. Het bed was dan nog niet opgemaakt.'

In september 1959 verhuisde het secretariaat naar de Blekersingel 23 in Gouda. Dit was, met een groot naambord op de deur, het eerste echte bondsbureau van de KNAU. Dat blijkt uit het jaarverslag van 1959:

'Daar is allereerst de vervulling van een wens, die jarenlang in onze Unie heeft geleefd, nl. het tot stand komen van een bondsbu-

reau. In September 1959 werd dit bondsbureau officieel in gebruik genomen en daarmee werd voorzien in een steeds groter geworden behoefte. Het bezitten van een centraal administratief apparaat, waarop de steeds in omvang toenemende werkzaamheden en de uit de verschillende aan ons toegekende subsidies voortvloeiende nieuwe taken kunnen worden geconcentreerd, betekent immers een krachtige steun voor onze organisatie. Bovendien is er bij dit bondsbureau een bestuurskamer ingericht, waarin niet alleen de bestuursvergaderingen, doch ook vergaderingen van KNAU-commissies en andere besprekingen kunnen worden gehouden.'

De inrichting van het bondsbureau in Gouda werd betaald uit de voetbaltoto van de KNVB. De toenmalige secretaris-penningmeester van de KNVB, Lo Brunt, kwam het zelfs in ogen schouw nemen.

In 1968 verhuisde het bureau als noodoplossing naar de Vughtersstraat in Den Bosch. In 1969 kocht de KNAU het pand aan de Nachtegaalstraat 67 in Utrecht. Daar kreeg in 1972 Gijs Takken – een oude rot in de atletiek – de leiding. Hij was tevens de secretaris van het Uniebestuur. Door onderbezetting en rebellie van staffunctionarissen ontstond in 1979 een crisissituatie.

Het noopte Gijs Takken zijn functie neer te leggen. Zijn opvolger was Peter Ensdorff. Een kort geding, aangespannen door het Uniebestuur, maakte in 1985 een einde aan dit dienstverband. Een poging van de Unieraad dit besluit terug te draaien, werd van tafel geveegd. De rol van de vakbond in dit conflict kreeg veel aandacht in de media. De KNAU kreeg een nieuwe directeur met Willem Ripmeester. Unievoorzitter Wim de Beer volgde hem in 1989 op. Heel ongewoon was deze benoeming, want de KNAU was daarmee de eerste sportbond die de functies van voorzitter en directeur combineerde. Voor die stap moesten wel de reglementen worden aangepast. Na het overlijden van Wim de Beer in 1991 ging Arie Kauffman, tot die tijd technisch directeur, de directeursstoel bezetten.

Arie Kauffman, directeur Nieuwegein

Het personeelsbestand bleef groeien, van Wirtz' enige assistent tot meer dan twintig aan het einde van de eeuw. Het bondsbureau aan de Richterslaan groeide uit zijn voegen.

Dat was reden te verhuizen naar een ander en ruimer gebouw in IJsselstein.

STADION

22 AUGUSTUS

2 UUR

Nederlands beste
Athleten op
Recordwedstrijden

OSENDARP
ZWAAN
BERGER
BOUMAN

Opening der loketten 1 uur

Marathontribune f 1.--

Zijvakken f 0.60

Eertribune f 1.50

Jongens f 0.25

Drukkerij J. W. Wolthers 1e Oosterparkstraat 126 b - 126 c - Telef. 50791 - Amsterdam-O.